

DAMUNT

DAMUNT

REVISTA D'INFORMACIÓ LOCAL

SANT JOAN - JUNY 1.995 N° 49

DAMUNT DAMUNT

Revista d'informació local
SANT JOAN (Mallorca)

Juny 1.995 - Núm. 49

Domicili
Major, 68
07240 - SANT JOAN (Mallorca)
TEL. 52 61 83

Director
Miquel Florit Huguet

Redacció i Muntatge
Catalina Fullana Matas

Assessorament Lingüístic
Antoni Amengual Barceló
Margalida Bauzá Bover

Col.laboradors
Gabriel Company Gayà
Carles Costa Salom
Josep Estelrich Costa
Catalina Jaume Ginard
Joan Jaume Nigorra
Bàrbara Matas Sastre
Marc Vidal Bonet
Guillem Bou Mas
Josep Florit Company

Fotografies
Miquel Florit Huguet
Altres

Imprimeix

Apostol y Civilizador
Petra (Mallorca)

CONTINGUT

NOTÍCIES LOCALS

POEMES, GLOSES I GLOSADORS

ENTREVISTA

ALTRES INFORMACIONS

COL.LABORACIONS

Foto de la portada:
ARNAU BARCELÓ de
Son Garrover

NOTA: Els escrits publicats sols expressen
l'opinió dels seus autors.

La revista no s'identifica
necessàriament amb el seu contingut.

Dos Presidents Santjoaners

Amb la presència dels presidents del C.I.M. Joan Verger i de "Sa Nostra" Joan Forcades, el passat dimecres dia 10 de maig, es va presentar a Sant Joan el llibre L'Associació de Premsa Forana de Mallorca (1978-1995) 17 anys de premsa local.

En aquest acte parlarem a més dels senyors ja esmentats, Carles Costa,

Una brega, amb amenaces de mort, per una partió

Les fites o partions entre finques, han estat en més d'una ocasió motiu de discussions, bregues i plets, sobretot en temps passats. Avui pareix que la gent ho té més clar i s'arreglen les coses sense berellar-se ni anar de missers.

Per això sorprengué a més d'un la notícia que publicava el "Diario de Mallorca" de dia 21 de maig, de que Pedro C.B. havia estat detingut per membres de la Guàrdia Civil de Vilafranca per presuntes amenaces de mort, de forma verbal, contra un veí de Sant Joan, per una discussió sobre la partió d'una finca.

Fetes les averiguacions oportunes hem pogut saber que la brega no va esser entre un vilafranquer i un santjoaner, com alguns interpretaren al llegir la notícia, sinó que la brega va ser entre dos externs que durant els darrers anys, han adquirit propietats dins el terme municipal de Sant Joan, concretament, a davers Son Barceló.

president de l'A.P.F.M., i els coordinadors del llibre Miquel Company i Gracià Sánchez, el final es va brindar amb cava.

A continuació es va celebrar una assemblea general extraordinària per elegir nova junta directiva. Hi foren presents 33 publicacions de les 55 associades. Després de les memòries de secretaria i tresoreia, parlà Carles Costa per despedir-se com a president, tota vegada que no es presentava a la reelecció. Va agrair l'ajuda i col.laboració rebuda per part de les revistes associades. Va dir que no dixava el càrrec cansat, sino perquè creu necessari un relleu. Amb el desitg que entràs gent nova, amb noves il.lusions... La seva intervenció fou llargament aplaudida.

Carles Costa ha format part de la Junta Directiva durant més de 16 anys. Ja a la primera directiva fou elegit tresorer, càrrec que va ocupar durant 4 anys, fins al 1984 que fou elegit President. Després de 2 anys

deixà la directiva, als 4 mesos va ser anomenat vocal, càrrec que ocupà fins al 1989 en que altre vegada fou elegit President, fins que ara ha deixat aquesta responsabilitat.

Recordà també que durant els seus darrers anys de president, s'ha construït la seu social al carrer Princesa del nostre poble on s'ha organitzat l'hemoteca i dotat la secretaria de mobiliari nou. On s'han instal.lat ordinador, telèfon i fax.

Després d'haver estat constituïda la taula d'edat, es varen presentar els candidats, dels quals una vegada feta la votació i l'escrutini, foren distribuïts els càrrecs. Quedant elegit president un altre santjoaner Miquel Company Florit.

Desitjam al nou president de l'Associació de Premsa Forana de Mallorca i a tota la nova junta directiva, molt d'encert i èxit amb les seves actuacions i que sigui per molts d'anys.

LA CAMPANYA ELECTORAL

DAMUNT DAMUNT va sortir al carrer ara fa quatre anys, coincidint amb les eleccions municipals de l'any 1.991. En el número 1 (juny 1.991) vàrem escriure:

"Pareix que la campanya electoral realitzada per les cinc candidatures, que s'han presentat a les Eleccions Municipals de Sant Joan, aleshores quatre candidatures, han respectat les normes democràtiques, les regles del joc, sense desqualificacions, insults o cops baixos".

Mes avall seguïem:

"El que és cert, que aquí no s'ha espanyat la convivència".

I ara jò deman; podem dir el mateix d'enguany? Com s'ha desenvolupat la darrera campanya electoral?.

Aquesta revista, que tots els mesos recull la majoria de notícies que es produeixen en el poble, en molt poques ocasions tracta els dos temes, que més notícies i comentaris i per tant més pàgines ocupen a la premsa diària: l'esport i la política...

Quina similitud existeix entre l'esport i la política?.

Evidentment, una campanya electoral no és un torneig o lliga, on enlloc de punts es pretén sumar vots.

Des de la nostra ignorància, cercada neutralitat, això sí, complint amb el deure de votar al millor, mitjançant el vot secret, ens sorprèn - ingenus que som!- l'apassionament, enfrontaments, desqualificacions, denúncies, mitges veritats i que sap que més..., que genera una campanya electoral d'un poble.

Escudant-nos en el nostre nom emblemàtic, parlarem damunt damunt de la campanya electoral sense entrar en detalls desagradables.

Miting d'U.M.

El passat dia 20 de maig es féu la presentació de la candidatura d'Unió Mallorquina, Amb nombrosa assistència d'afiliats i simpatitzants. L'acte va esser presentat per Carles Costa. Seguidament van fer ús de la paraula Joana Obrador, Tomeu Company, Joana Mª Fullana i Joan Barceló Mesquida, fent referència a diferents punts del programa. El cap de llista Amador Bauzà fa ver una exposició més detallada de totes les propostes que U.M. presentà dins l'esmentat programa. Va tancar l'acte la Presidenta d'U.M. Maria Antònia Munar.

Per acabar l'acte es va oferir un refresc a tots els assistents.

Miting del P.P.

El passat dimart dia 23 de maig a les nou del vespre a la Casa de Cultura tingué lloc el miting del P.P. amb una assistència calculada entre 400 i 500 persones.

Joan Magro féu la presentació dels candidats i seguidament en Joan Matas, (segon en la llista) explicà el programa del partit i els projectes pels propers quatre anys.

Seguidament intervingué el cap de llista i baatle actual Gabriel Mora, enumerant les distintes realitzacions duites a terme pel seu equip. Va tancar l'acte amb la seva intervenció el President Gabriel Canyellas. Seguidament es va fer una torrada a la Plaça de la Constitució que fou encara més concorreguda que el miting.

Miting d'Unió Santjoanera

El dimecres dia 24 de maig a la Casa de Cultura, l'Unió Santjoanera va celebrar el seu miting amb la

presència d'uns dos-cents assistents a l'acte.

Va intervenir el cap de llista i President de l'Associació de Persones Majors, informant de la tasca realitzada dins l'Ajuntament i dins l'Associació.

Hi va haver coca i bunyols pels assistents.

Miting del P.S.M.

El dijous dia 25 de maig, unes 300 persones varen assistir al miting del P.S.M.

Va fer la presentació dels candidats Gabriel Company Jaume. Intervingueren en primer lloc Gracià Sánchez, el tercer de la llista i fins ara portaveu del grup dins l'Ajuntament que va parlar un poc del passat del partit. Acte seguit féu la seva intervenció el segon de la llista Joan Sastre que va parlar un poc del present del P.S.M. Seguidament Francesc Nicolau cap de llista del partit va explicar els projectes de futur inclosos en el seu programa. Aquesta intervenció fou seguida per la de Pere Sampol, candidat n° 1 de les llistes del P.S.M. al Parlament Balear.

L'acte es va clausurar amb un petit refresc i la ja tradicional, per part d'aquest grup, entrega d'alfabagueres a tots els assistents.

Miting d'Arrel

El divendres dia 26 de maig a les 10 del vespre, celebrà el seu miting, a l'antic local del Tele-club, en el baixos de la Cambra Agrària, essent l'únic miting que no s'ha celebrat a la Casa de Cultura.

L'acte va ser presentat per Pep Boiret i la intervenció de Pep mas (Boveta) cap de llista d'aquest grup fou seguida amb interès per tots els assistents.

El curiós programa d'Arrel, com ja va passar en les passades eleccions de l'any 1991, va ser el que més divulgació va tenir fora de Sant Joan.

Del rètol que aquest grup va col·locar en el creuer de la Carretera de Manacor amb Sant Joan, devora el surtidor, també se n'ha parlat a Sant Joan i a fora del poble

Donants de Sang

El passat dia 22 de maig, es va desplaçar a Sant Joan la unitat mòbil del Banc de Donants de Sang per realitzar la periòdica col·lecta de Sang.

Segons les dades facilitades pel coordinador Antoni Bauzà, foren 41 les persones que acudiren al Centre Sanitari de les quals 33 pogueren donar sang.

Necrològiques

Isabel Bover Gelabert (Nuvieta), morí el passat dia 7 de maig, a l'edat de 66 anys, d'una llarga malaltia. Ala secció de "poemes, gloses i glosadors" insertam un hermós i sentit poema que expresa tot el dolor que ha deixat la mort de n'Isabel.

El nostre condol al seu marit Joan Matas, als seus fills Antoni i Bàrbara, fill polític Joan nétes i altra família.

Sor Antònia Adrover Julià, va morir el passat dia 11 de maig, a l'edat de 93 anys. Sor Antònia va néixer a Felanitx dia 17 de gener de 1902.

Va entrar a la Cangragació de les Germanes de la Caritat als 18 anys.

Va ser destinada a Manacor, Vilafranca, la Soledad, Son Rapinya. Fou fundadora del Convent de Formentera, passant més tard a Eivissa, Una vegada tornà a Mallorca fou destinada a Porreres, Biniaraix i Fornalutx. El darrer poble ha estat Sant Joan on hi ha estat 23 anys.

Tots els anys que ha estat dins la Congregació de la Caritat els ha dedicat a la formació de Pàrvuls, essent sempre molt estimada per tots, pel seu caràcter afable i per l'estimació en que sempre va tractar als infants i tota la gent.

El nostre condol a les seves germanes de religió i als seus familiars.

Miquel Gayà Bauzà (Fidauer), morí el dia 12 de maig a l'edat de 82 anys.

Miquel Fidauer havia treballat en la seva joventut en el camp i en l'empresa conguda com "Sa Farinera Nova".

La seva llarga malaltia no li va llevar mai el bon humor i bon caràcter.

Descansi en pau el difunt i rebin el nostre condol la seva vídua vídua Bàrbara Puig, el seu fill Jordi i esposa, nétes i altra família.

Miquela Alzamora Florit, morí el passat dia 17 de maig a l'edat de 88 anys.

Vídua de Francesc Gayà Oliver, la difunta els darrers anys vivia a Palma, on residien els seus fills.

Rebin el nostre condol els seus fills Antoni i Rafel, les seves filles polítiques Francisca i Isabel, nétes i altra família.

Primeres Comunions

El passat dia 14 de maig, la nostra Parròquia va organitzar la diada de les Primeres Comunions.

Els infants que han rebut per primera vegada l'Eucaristia han estat els següents:

Rafel Dalmau Matas
Antoni Joan Gayà Sansó
Bàrbara Mariño Pocoví
Catalina Nicolau Gayà
Antònia Rebassa Matas
Margalida Vidal Matas

Un dia especial per a les famíles. Enhorabona a tots!

Les Meses Electoral

El districte número 1 va estar ubicat a la Casa de Cultura. Els components de la mesa foren:

President/a: Antònia Riera Veny.

Vocals: Antoni Oliver Blanch i Francisca Estelrich Costa.

Interventor(e)s: Andreu Bauzá Bonet, Miquel Bonet Sastre, Guillem Bou Mas, Miquel Torrens Mas i Margalida Gayà Matas.

El districte número 2 va estar ubicat a la Casa de la Vila, els components de la mesa electoral foren:

President/a: Carles Sanchez Costa.

Vocals: Catalina Abraham Estelrich i Antoni Galmés Matas.

Interventor(e)s: Martí Jordà Ferrer, Joan Magro Bauzá, Guillem J. Magro Riera i Francesc Català Company.

Les votacions

El total de votants censats en els dos districtes era de 1.442 votants dels que en varen votar un total de 1.243, per tant el percentatge de votants va ser d'aproximadament un 85 per cent.

Realitzat l'escrutini donà els següents resultats:

Partit	Vots 1995	Vots 1991
PP	704	554
Unió Santj.	86	183
PSM	244	265
UM	157	---
ARREL	42	109

Com comprovarà el lector, a la dreta del gràfic hem inclòs els resultats de les eleccions municipals de 1.991. Així el lector pot comparar i veure l'evolució o canvi del vot dels santjoaners.

Els candidats electes han estat els següents:

- PP (6) Gabriel Mora Mas (Belos), Joan Matas Gayà (Pere Maiol), Miquel Torrens Mas, Joan Magro Bauzá, Miquel Gayà Rotger (Duran), i Pere Josep Galmés Jaume (de Sabó).

- PSM (2) Francesc Nicolau Català (Parrec) i Joan Sastre Joan (Marió).

- UM (1) Amador Bauzá Sastre (Cai).

EL NOU CONDOL DE LA PARRÒQUIA

Ara fa mig any que la nostra Parròquia va canviar el sistema de donar el condol a instàncies de la gent que ho demanava i amb l'aprovació del Consell Parroquial.

I proposarem fer la prova del canvi i retirar-la si fos necessari.

Després de sis mesos, hem rebut felicitacions i desacords; així com també noves propostes de canvi. La veritat és que no sabem per on ens podem girar. És veritat que les coses no es fan mai a gust de tots; ni tant sol la pluja és ben rebuda per a tothom.

Comentem en primer lloc les propostes:

N'hi ha que són partidaris de començar el condol pels que estan a les naus laterals; mentre tant, els dels bancs es quedarien asseguts esperant que es buidassin les dues naus. Uns altres creuen que seria millor que una sola fila

d'homes i dones poguessin consolar a tots els endolats. Uns pensen que és millor tornar al sistema d'abans. També n'hi ha que diuen que per evitar renous i molesties haurien de començar el condol pels qui són a defora, esperant entrar quan s'acabi la missa. Altres opinions asseguren que seria millor començar pels darrers bancs i acabar pels primers i a continuació les naus laterals.

Si vos he de ser sincer, personalment crec que la més acertada és la d'una sola fila: així es podria anar sempre als coneguts perquè es passaria per davant tot el condol. Però aquí surgiria un nou problema: canviar de lloc les banques actuals dels endolats i posar uns altres bancs pels familiars del difunt, mirant cap a l'altar.

Després d'haver escoltat aquestes aportacions hauriem de veure quina és la qüestió que realment ens preocupa; seguir com estam; tornar al sistema d'abans o canviar de nou. Es faci el que es faci el problema del condol sempre hi serà mentre no es col·labori a l'hora de posar-nod en fila guardant l'ordre i el silenci. Es a dir, **les dificultats no estan en els sistemes sino en les persones.** La prova d'això, la tingürem el dia del funeral de Sor Antònia, on l'ordre i el silenci foren la nota dominant de totes les persones que hi assistiren. I si aquest dia va ser possible guardar ordre i silenci, creim que també és possible fer-ho en altres ocasions, independentment dels sistemes.

Per acabar, volem exprair que estam oberts a qualsevol suggeriment i canvi, mentre es pugui garantir l'ordre, el silenci i el respecte als que pateixen el dol.

Nofre Torres, rector

Relleu en la sucursal de "SA NOSTRA" a Sant Joan

A la oficina de la Caixa de Balears "SA NOSTRA", de Sant Joan, s'ha produït el relleu en la persona del Delegat, quan el santjoaner Miquel Gayà Rotger, després de 23 anys d'estar al front d'aquesta oficina deixà arar el càrrec a petició propia per acollir-se a la seva jubilació anticipada, el seu successor és un home jove, amb nou anys d'antiguetat dins l'empresa, Antoni Vidal Dols i que amb el càrrec de Delegat local s'inicia en la part directiva dins "Sa Nostra".

Coincidint amb aquest relleu, el passat dia 24 de maig, "Sa Nostra" organitzà la seva excursió anual per als pensionistes, que va reunir a més de dos-cents majors, els quals a totes les visites realitzades varen rebre un obsequi: la primera visita va ser al Santuari de Cura a on berenaren amb productes cedits per les firmes Coca-Cola i Pan Rico.

Després efectuaren una visita al Moll de Palma, a on el santjoaner i fins ara Director del Port, don Rafel Soler, juntament amb altres

funcionaris, donaren explicacions sobre el funcionament de les instal·lacions, com també dels fars antics. Finalitzada la visita, que resultà molt interessant, van prosseguir altra vegada l'excursió.

Al migdia en un Hotel de Magalluf, les fou servit un bon dinar. Al final Joan Matas, en nom de l'Associació de Persones Majors de Sant Joan, va agrair les atencions que han rebut els majors per part de "Sa Nostra" durant els anys en què en Miquel Gayà Rotger, ha estat al front de la Delagació local.

Després Rafel Oliver en representació del Director General i President de la Caixa de Balears "Sa Nostra" va tenir paraules d'elogi per la feina realitzada pel Delegat que ara ha deixat la feina, afegint que això ha marcat una època a la Sucursal de Sant Joan.

En aquest acte d'homenatge de tots els presents a Miquel Gayà Rotger (Fideuer), s'hi afagiren Jaume Ribot, Delegat de la sucursal de Petra i

Antoni Bauzà (de la Camèlia) també amic d'en Miquel.

Després el nostre amic Miquel, visiblement emocionat, va agrair les mostres d'apreci rebudes, presentant seguidament al seu successor Toni Vidal, el qual va dir que amb dedicació intentarà donar continuïtat a la tasca positiva desenvolupada.

Acabat el dinar es va moure ball, que fou amenitzat per l'orquestra "Carrutxa Grup".

***

Gràcies Miquel pel que has fet pels pensionistes i altres santjoaners des de "Sa Nostra". Esperam que ara, que tens la teva jubilació, podràs contar-nos les teves vivències i experiències com a professor d' E.G.B. en terres peninsulars i Mallorca i dels teus nombrosos viatges arreu del món.

Joan Jaume Nigorra

Naixaments

Joan Miquel Ferriol Jaume, fill de Josep i Mª Magdalena, va néixer el passat 25 de març.

***

Lluïsa Febrer Bauzà, filla de Frederic i de Margalida va néixer el passat 6 de maig.

***

La nostra enhorabona als pares, padrins i altra família.

Accidentada a Barcelona

El passat dia 5 de maig la santjoanera Magdalena Gayà Vidal, que actualment estar estudiant a Barcelona, va sofrir una greu caiguda amb rotura de fèmur i peroné, amb motiu d'aguesta caiguda va haver de ser intervinguda quirúrgicament i enguixada posteriorment.

Magdalena Gayà és Llicenciada en Psicologia i està fent un curs de Post-graduat a Barcelona. Des del primer moment de l'accident na Magdalena va trobar un gran ajut entre els companys d'estudis i en el voluntariat social, molt arrelat a Catalunya i quasi totalment desconegut a Mallorca. La seva mare va viatjar a Barcelona per reunir-se amb na Maddalena, que ara ha pogut venir a Sant Joan.

Te desitjam Magdalena una ràpida recuperació.

Intercanvi Cultural

Una vegada més el grup local "Aires de Pagesia" durà a terme un intercanvi cultural amb un grup de ball popular d'Alemanya. "Winzertanzgruppe" de Bingen am Rhein, que ja ens va visitar l'any 1.992. Els santjoaners visitaran la ciutat del Rhin a principis de setembre coincidint amb la Fira del Vi.

Els dos grups realitzaran dues vetlades de ball, dia 10 a s'Escorxador de Palma i dia 11 a Sant Joan, també els alemanys ballaran el dia 16 a Alcúdia.

Durant la setmana visitaran Palma, zona de Ponent, Coves del Drac, Lluc, el Mercat de Sineu, així com diferents platges d'arreu de Mallorca, el darrer dia visitaran la finca d'Els Calderers.

Amb el desitg que la seva estada a Mallorca els sigui profitosa i esperam que els santjoaners es trobin bé amb ells.

Carles Costa i Salom

Els més petits sortiren dos dies d'acampada

Els nins de Pre-escolar i de Primer i segon curs, acompanyats dels seus professor han passat dos dies a Binicarella (Bunyola).

Els dies 1 i 2 de Juny aquests 35 nins han viscut aquesta experiència fora de la seva llar tornant a casa seva amb moltes coses que contar.

Nova Tenda 100

El passat dia 10 de maig, Carme Leon, esposa de Gillem Florit, va obrir una tenda d'"Articles 100" en el número 74 del Carrer Major (antiga llar de la família Tunió).

El carrer Major, a més de ser el més llarg del poble, el la "via comercial", que més establiments té amb el següents comerços:

Quatre cafès-bar, dos forns, dues botiques tradicionals, l'Apotecaria, la carnisseria, una perruqueria, a més de l'Ajuntament, la Parròquia i el Convent de les Germanes de la Caritat, i ara, s'hi ha sumat aquesta nova tenda especialitzada a la que desitjam molt d'èxit.

El santjoaner Joan Company, nou Conseller d'Agricultura?

El diari Ultima Hora del diumenge dia 4 de Juny, en la secció "Sa Porta" a cura de Miquel Segura; entre altres coses, referint-se a la majoria absoluta, recordava una frase d'Oscar Wilde "Hi ha dues gran tragèdies dins la vida de tota persona: la primera és desitjar apassionadament una cosa, la segona és aconseguir-la".

Més endavant, a la mateixa secció "Sa Porta" i recollint rumors sobre la possibilitat d'un canvi en la Conselleria d'Agricultura, diu: "Així mateix s'ha parlat molt de la possibilitat que el nou Conseller sigui **Juan Company**, el santjoaner que ha aconseguit que la pagesia..."

ESCOLA D'ESTIU 95

Organitzada per l'A.P.A. del Col.legi Públic Son Juny i programada per les monitores.

INICI: Dia 3 de juliol

LLOC: Col.legi Públic Son Juny

HORARI: De 9 h. a 13 h.

Per a nins i nines de 3 a 12 anys.

Es faran activitats i tallers de ceràmica, cuina, hortet, jocs, pintura, excursions, teatre, ball...

Per més informació dirigiu-vos a qualsevol de les dues monitores:

Catalina Torrens   Marta Company
Tel: 52 62 48   Tel: 52 62 08

Enyorança per la pèrdua de n'Isabel, dia 7 maig 1995

Quan el cor humil està
abatut per la tristor
només desitja el perdó
que és l'únic consol que hi ha
més no podem demanar
misericòrdia, Senyor.

La meva mà tremolosa
te grava en aquest paper
perquè així el temps que viuré
sempre te diré "preciosa"
humil, serviciant i piadosa
el que un bon cristià té.

Si l'estimar molt és locura
jo som "loco" emperdernit
estant al costat del llit
mirant la seva figura
per jo era una hermosura
com sempre havia existit.

Un silenci sepulcral
l'enrevoltà dia i nit
igual el fill que la filla
el mateix que jo igual
assistint-la cada qual
tot el millor que sabia.

Verge de Consolació
que de damunt el pujor
contemplau els que duim dol
fruit d'una estimació
concediu-li el perdó
i a nosaltres dau-nos consol

Per què te'n vas Isabel?
Serà que Déu t'ha cridada
a la darrera morada
per mirar-nos des del cel,
no trobam dolçor a la mel
d'ençà que te n'has anada.

Tapada de mils de flors
de colors molt diferents
d'amics i dels teus parents
perquè fos el teu repòs
un jardí inmens i gros

en aquests tant trists moments.

Adéu Isabel estimada
pregaré per tu a Déu
promet que el desitg meu
una i altra vegada
i quan ma vida hagi acabada
vendré a estar al costat teu.

Déu no ho dóna tot ni ho lleva
quan ve l'hora de la mort
perquè tenc el gran suport
d'una i altra néta meva
perquè amb la presència seva
me conforten en conhort.

Ja no queda més que fer
que admetre el que ha vingut
tu Isabel, tenies la gran virtut
que tot bon cristià té
que és: respecte, estimar i fer bé
un mèrit reconegut

Gràcies a tots els que hi erau
per acompanyar a n'Isabel
també ella amb gran anhel
vos agraeix el que féreu
a tots els que mos diguéreu
"Que la vegem en el cel".

Agraïment

Els familiars de n'Isabel, desitgen fer
públic el seu profund agraïment,
davant les nombroses mostres de
condol, solidaritat i recolzament moral,
rebudes amb motiu de la pèrdua
irreparable d'Isabel Bover Gelabert.

Joan i Matas

Record del Bateig de Catalina Moratinos Moragues 4 de Juny de 1.995

El juny del noranta-cinc
tingué diada divina
nostra néta Catalina
en goix va ser batiada.
Rebé aquest gran sacrament
i du s'escut de cristiana
per tant ja n'és heredera
del Regne Celestial,
que sigui ferme i lleial
sempre a la seva bandera
i en acabar la carrera
tindrà premi immortal.
Amb els seus padrins d'honor,
pares i altra família
mos beneesqui el Senyor
i amb ell mos mantengui units
i tal volta podrem cobrar
aquell sou dels elegits.

Catalina Jaume de Calicant

Dedicat al Partit ARREL

A un miting vaig anar
que va sortir molt condret
el presentà en Pep Boiret
i de riure em feu plorar,
sa paraula va donar
tot seguit a n'en Pepet
que en bon mallorquí i tot dret
el seu programa explicà
a mi me va impressionar
el meu parent Capellet
i no vaig tenir massa set,
no hi va haver un llamp que menjar!

Gabriel Company
(Former Boveta)

Guillem Bou Mas, és un glosador ocasional, del que en contades vegades publicam gloses.

El passat dia 24 de maig i amb motiu de l'acte de despedida i homenatge que es va retre a Miquel Gayà Rotger, fins fa poques setmanes Delegat local de "Sa Nostra, en Guillem Bou li va dedicar aquesta glosa:

Es teu rellevo ja s'acosta
d'una forma molt humil
per no perdre es cap d'es fil
voldria arribar a l'any dos mil
essent client de "Sa Nostra".

El mateix dia 24 de maig, a les nou i mitja del vespre, amb motiu de la presentació de la Candidatura d'Unió Santjoanera, de la que en Guillem Bou en formava part, va dir aquesta glosa:

Nosaltres enguany mos presentam
per Unió Santjoanera
i perquè no volem quedar a darrera
amb il.lusió treballam
per que els majors de Sant Joan
poguem viure de primera.

Als joves les diu la següent glosa:

Per figurar un poc ha de ser ara
que estau amb activitat
perque en tenir la nostra edat
també fereu mala cara
també tendreu tanta tara
com té avui la humanitat

I amb motiu de la campanya electoral:

No basta sa simpatia
que encara té la gent d'un temps
ja que hi hagué aconteixaments
que mos va mostrar les dents
el qui menys en tenia

Després de les eleccions:

Amb vuitanta-sis votants
podem fer qualche torrada
i amb aquest Ajuntament horada
sempre mos donarem les mans
i amb l'atra guarda d'ermitans
els que tenguin els peus plans
podran anar a espolsar rovada.

Una gran virtut és saber perdre
una valentia és saber guanyar
i el no es sap conformar
s'exposa molt a passar
per un jugador de merda.

Per riure noltros feim gloses
valorades a no res
lo que està molt ben entès
que practicam "s'honrades"
per davant totes les coses.

Tant el partit de s'Arrel
com Unió Santjoanera
si aquesta volta és la darrera
podem dir amb na Fornera:
- Que mos vagem en el Cel!.

Si feim un poc de renou
per riure de qualche manera
i amb aquesta votació darrera
ja que en Joan Bauzà no hi era
aixó és escrit d'en Gillem Bou.

Guillem Bou Mas

Amb motiu del naixament de Lluïsa Febrer

Lluïseta nina agraciada
bella flor d'hermós perfum
com la flor dels geremins
que tires l'arrel honrada
dels teus pares i padrins.
Dé te do llarga vida
seguint sempre bons camins.

Catalina Jaume (de Calicant)

Dedicat a Miquel Gelabert (Sionet)

Vilafranquer casat amb la santjoanera
Bàrbara Ginard Gayà, mort el passat
dia 16 d'abril.

Un home molt bondadós
com els demès de la família
casualment oncle meu
després d'un penós procés
entregà l'ànima a Déu.

Certament Déu el cridà
a una vida millor
per dar-li super penyora
d'eterna salvació, rebin consol cristià
els que li tenien amor.

Catalina Jaume (de Calicant)

Dedicada a Carles Estelrich

Quan fugí un ser estimat
d'una mort inesperada
els qui queden afectats
se troben desconcertats
una llarga temporada
que Déu l'hagi perdonat
i en el cel tengui posada
i que la família estimada
trobí la conformitat.

Catalina Jaume (de Calicant)

Les messes són aquí

S'ordi de Son Juny parlà
i va dir a la madona
jo no seré cosa bona
perquè em sembrareu tardà.

Modest avui com antany
bri per bri, cal tot se queixa
servant mustii el viarany
i ho diu el blat a la xeixa
la terra eixuta d'enguany
sols no ens ha donat per créixer.

Tant primerenc com tardà
tot gemega amb greu tristor
la terra bona i seca
tot són crivells i rossor
sols les revelles hi ha
queixades amb vermellor.

L'anyada molt poc retrà
s'espigolada lleugera
fins la llavor es perdrà
verderol i cadamera
poc granat el trobarà
tant per mitg com la vorera.

Ben haja el bon sol de Juny
però el maig fort cremava
segador la falç al puny
la que d'un temps bé es guardava
i arromanga't la camia
quan les llobades van fent
cantant amb poca alegria
les tonades amb turment
ton recança i malangia
se les emportà el vent
amb cor pres per l'esperança
i el baf de l'aire calent
vas rumiant amb bonança
el blat granat i retent.

Bàrbara Matas Sastre

Abans de les eleccions

Entre mitings i sopars
estic que no puc dir pruna
tots te prometen sa lluna
i s'esclaten de fer-te cas
diumenge quan votaràs
entraràs dins sa fortuna
i si no me votes t'en fotrer una
que si pu et rompré es nas.

Gabriel Company
(Forner Boveta)

Dedicat a la nostra néta Margalida Vidal Matas en el dia de la Primera Comunió

He tingut un feliç dia
esperava amb il·lusió
la Primera Comunió
de Jesús fill de Maria
i la vostra companyia
m'ha omplit de satisfacció.

Déu m'ha sortit a camí
i entrant a dins el meu cor
Déu meu, vos que sou tan bo
guiau-me pel bon camí
fei-me humil bon Déu diví
que això és el millor tresor.

Oh Déu meu omnipotent!
que per nosaltres heu mort
donau-mos esperança i sort
el temps que estiguem visquent,
i a tots els que estau present
vos don un abraç molt fort.

Marc Vidal i Bonet

Punts de Vista

Sempre he tingut l'opinió
de caminar amb el progrés
però a la llarga els doblers
mos imposen la raó
del pobre al més senyor
tots feim molts de mals papers
i sumiant els calés
criticam la corrupció.

A favor del capital
tanmateix no hi vull estar
sempre l'he hagut d'encaçar
lluitant com un animal
només per estar cabal
i tornar-me endeutar
com que a n'això ho tenc ben clar
no vull passar per pardal.

La vida és una rondalla
que mai sol acabar bé
i del seu cul fa braser
qui té la coa de palla
quan un té una rialla
sempre he dit que l'ha de fer
són paraules d'es forner
abans d'estrenar "mortaia".

Sempre he intentat fer-ho bé
i molts de pics m'he equivocat
però sempre he procurat
fer el que havia de fer
i sempre he trobat que convé
el fomentar l'amistat
i quan m'hauran perdonat
no quedaré amb s'enderrer.

Gabriel Company
(Forner Boveta)

Conversa amb Gabriel Mora

Mai des de l'arribada de la democràcia s'havia donat en cas d'una majoria tan absoluta. Les urnes, el vot secret, ha parlat. Si al poble se vota més a les persones que a les sigles (partits) una gran majoria ha demostrat amb el seu vot que està contenta amb la gestió de Gabriel Mora i ha optat per la seva continuïtat, per la seva reelecció. Per aquells que creuen que se vota als partits, no és cap secret, (inclús històricament parlant) la tendència conservadora dels santjoaners.

Avui publicam una nova entrevista a Gabriel Mora. Les contestes són "telegràfiques", sense retòrica innecessària.

Repetint una frase d'un periodista famós podem dir:

"En les preguntes no hi ha ofensa o engany, sols les respostes i les afirmacions poden ser mentida i ofensives".

Per això començam la nostra entrevista a Gabriel Mora, batle electe, amb aquestes preguntes:

1.- Vostè començà essent batle, mitjançant una moció de censura. Quina diferència hi ha entre un cop d'estat i una moció de censura?

El cop d'estat és il·legal; la moció de censura és sempre legal.

2.- El poble, amb el seu vot secret ha demostrat el que volia. El PP, vostè heu guanyat per majoria absoluta. Quina diferència hi ha entre majoria absoluta i una dictadura?

Quan es diu dictadura, un pensa amb una imposició a la força; la majoria absoluta suposa diàleg previ a les resolucions.

3.- Avantatges d'una majoria absoluta?

Que facilita el compliment del programa de l'equip de govern.

4.- Inconvenients d'una majoria absoluta?

Caure amb el vici de l'anomenat "rodillo".

5.- Dels distints programes electorals presentats per les altres formacions o partits polítics que han participat en les darreres eleccions, que pensa aprofitar i dur a terme, concretament de P.S.M., U.M., U.S. i ARREL?

Primer complir amb el programa que el poble per majoria abrumadora ha acceptat.

6.- Pensa incorporar, com a col·laboradors i/o assessors a persones alienes a l'Ajuntament i/o al PP? (Concretar el tipus d'assessorament o col·laboració).

No crec que sigui necessari, excepte en cassos concrets i esporàdics.

7.- Quins càrrecs, regiduria o comissió té pensat cedir als regidors electes del P.S.M. i U.M.?

No ho tenc decidit.

8.- Pensa fer de la seva part tot el possible perquè les desqualificacions i "paraules grosses" que se dirigiren durant la campanya electoral, siguin

oblidades, es a dir, "fer borrón y cuenta nueva"

Es necessari fer "borrón y cuenta nueva".

9.- Creu vostè que tant el batle com els regidors estan al servei i a les ordres del poble?

Sí, en tot el que suposi un benefici pel poble, dins de les nostres possibilitats.

10.- Creu vostè que esser batle d'un poble és governar per tota la gent i no només s'ha de ser batle d'aquelles persones que l'han votat?

Batle de tots els santjoaners, sense distincions.

11.- Creu vostè que el batle ha de posar i defensar els interessos del poble, per damunt de tot, inclús per damunt el partit.?

Sempre el primer és el bé del poble.

12.- Creu vostè que el batle ha de ser una persona oberta a tothom, amiga de tothom, que no s'ha de deixar convencer per una persona o per un grup o altre?

Queda contestat a la pregunta anterior.

Una Nova Metgessa Santjoanera

Maria Gayà Florit (de sa Granja) ha acabat recentment els seus estudis de Medicina a la Universitat de Barcelona.

La nova metgessa té 23 anys.

La nostra enhorabona Maria. Enhorabona que feim extensiva a tota la seva família

Projecte de missions (sopar de solidaritat)

La parròquia de sant Joan i l'Agrupament Escolta, juntament amb la col.laboració del poble, organitza un sopar de solidaritat que consistirà en un senzill sopar de pa amb oli, i també comptarem amb l'actuació del grup Aires de PAGESIA; el sopar tindrà lloc el proper 17 de Juny a les 21'00 hores a la Plaça de la Constitució. Aquest sopar té una finalitat solidària, una finalitat que va més enllà de fer una simple festa. El seu objectiu és recaptar fons per poder dur a terme un projecte de missions a Santo Domingo. Del que es tracta és de finançar amb el nostres donatius el pagament d'una màquina de fusteria per a una escola de formació professional; col.laborar amb aquest projecte és donar una oportunitat als joves de Santo Domingo per poder aprendre un ofici i optar a aconseguir un lloc de feina. Des d'aquí feim una crida a tot al poble perquè hi col.labori.

Hi haurà la venda de tiquets a ca ses Monges, sa Rectoria i comerços del poble, per poder assistir al sopar. D'aquesta manera es poden preveure aproximadament el nombre d'assistents, per tal de no haver de tancar el menjar.

El donatiu són 500 pts.

Abans de dia 17, tindrèm el diumenge dia 11 a les 20'00 hores a la parròquia, una projecció de diapositives on veurem el lloc on miran destinades les recaptacions, i l'explicació d'aquest objectiu.

Pensem que a, més de recaptar fons hi ha a la vegada un motiu per fer poble i fer-nos sensibles a les necessitats bàsiques de la vida.

Per tot això esperam amb il.lusió la col.laboració de tots.

Nofre Torres, rector

SUGGERÈNCIES

CARRERS NETS

Una mestressa de casa que vol romandre dins l'anonimat, ens prega que publiquem a la revista la seva petició dirigida a l'Ajuntament.

Ens explica que encara que diàriament agreni la carrera les cases del veïnat estan deshabitades (a cada banda) i per aquest motiu el carrer sempre està brut i proposa a l'Ajuntament la contractació d'un agrenador per la neteja dels carrers.

Una altra veïna proposa que es compri una màquina agradora i així la neteja seria més ràpida. Una altra mestressa de casa diu que això no convé perquè les màquines eixequen molta pols i embruten les persianes de les cases. Una altra proposa que si l'Ajuntament no vol ampliar la plantilla de personal podria contractar a un atònom i provar si aquesta fórmula és la idònea. Ja que l'Ajuntament vigilaria si l'agrenador compleix amb les condicions del contracte i renovar-lo si fos convenient.

Traslladam la suggerència.

UN DISC DE VELOCITAT LIMITADA

Diferents pensionistes i mares amb infants han coincidit en "denunciar" la necessitat de posar un disc amb limitació de velocitat en el Passeig de Mn. Bartomeu Bauzá o sigui, a la carretera de Consolació, que des de que ha estat novament asfaltada s'ha convertit per alguns motoristes en el Circuit del Jarama o Mentmeió.

Si l'Ajuntament no té competències creim que es podia demanar la col.laboració de la Guàrdia Civil, tot abans que cap "Kamikace" motoritzat causa una desgràcia atropellant a un infant o un major.

Traslladam la suggerència.

UN TELÈFON PERMANENT

La Casa de la Vila o sigui l'Ajuntament, normalment tanca a les dues del mitgdia fins l'endemà a les 8.

En un poble amb només dos Polícies Locals (Tomeu i Nino) i una secretària habilitada Catalina Pocoví, de moment no es pot pensar en posar ningú de guàrdia els horabaixes, com fan en els pobles grans i en algun de no tan gran.

Ens suggereix un lector, que seria un bon servei al públic, la instal.lació d'un contestador automàtic a l'Ajuntament, on es podrien recollir els missatges urgents d'aquells "tardans", ja que aquest servei no resultaria costós i està molt estès entre els professionals, petites empreses i particulars.

Traslladam la suggerència.

Prensa Forana

El passat dimarts dia 9 de maig, es va signar a la seu del Consell Insular de Mallorca, un Conveni entre aquesta institució i l'Associació de la Prensa Forana de Mallorca.

Varen signar aquest Conveni el president del C.I.M. Joan Verger Pocoví i el presidentde l'A.P.F.M. Carles Costa Salom.

El poble de Sant Joan ja compta amb una Xarxa d'Abastiment d'Aigües

Quan estan a punt de finalitzar les obres d'abastiment d'aigües, anam a resumir algunes de les característiques d'aquestes obres. Les gestions i contradiccions començaren en el darrer semestre de 1990, essent baltle del poble Joan Barceló Mesquida.

El quatre de desembre de 1990 després d'una perforació a la part alta del poble, es va poder comprovar la importància de l'aqüífer, el cabal es calculava d'uns 70.000 ltrs/hora, que assegurava el subministrament necessari. Les proves es feren amb una extracció de 50.000 ltrs/hora, i a uns 130 metres de profunditat, si bé la perforació havia estat un poc superior. El dia 8 de gener de 1991 passava visita el Cap de Servei Hidràulic de Balears, per als estudis, la tramitació i permisos corresponents.

Per executar les obres es programaren tres fases ja que el pressupost global podia rondar els 140 milions de pessetes. En el mes de març de 1991 varen començar a obrir-se les primeres síquies.

En el mes d'agost de 1991 finalitzaren les obres de la primera fase. S'havia realitzat la perforació, construït el depòsit regulador en "Es Revellar de Ses Fernández", montatge de bombes i connexió amb GESA, i la instal·lació de tuberies generals en tot el carrer Major, per enllaçar posteriorment amb les transversals.

També se'n varen beneficiar altres carrers adjunts, es montaren els primers comptadors, amb un pressupost aproximat de 60 milions de pessetes. Dels quals el C.I.M. va aportar-ne 45 i l'Ajuntament 15 milions.

Després de la moció de censura del tretze de novembre de 1991, mitjançant la qual Gabriel Mora Mas va accedir a la batlia substituint a Joan Barceló Mesquida, el 27 de novembre de 1991 foren subastades les obres de la segona fase, que duraria del febrer de 1992 a l'agost d'aquell mateix any.

Millores en els carrers de Petra i colindants, carrer Palma, Plaça de la Constitució i altres carrers del Sector del Camp. Amb un pressupost de 39 milions. El C.I.M. aportà 29 milions i els 10 restants els va aportar l'Ajuntament.

La tercera fase fou subdivida en altres parcials ja que dels 40 milions inicials es van veure reduïts a 9. La realització es va dur a terme del febrer al maig de l'any 1993. Va afectar als carrers Manacor, Consolació, Molins, Ermità i Lluna, amb un pressupost de 9,30 milions. El C.I.M. en va aportar 7 i l'Ajuntament 2,3 milions.

La segona i tercera parcial foren adjudicades el dia cinc d'octubre del 93. Es realitzaren des del mes de Juny del 94 fins ara. La segona parcial

va beneficiar als carrers Tramuntana, Solanda, Sa Sínia, Puig de Sant Nofre i els trams de carrers de Consolació, Petra, Fra Lluís Jaume i Jaume Mas i Noguera. Amb un pressupost de 19 milions dels quals 4 foren aportats per l'Ajuntament i els altres 15 milions els va aportar el C.I.M. La tercera parcial realitzada conjuntament va afectar als carrers del Vent, Mirador i Es Revellar, entre altres trams. Amb un pressupost de 6 milions. El C.I.M. en va aportar 4,5 i l'Ajuntament 1,5 milions.

La direcció d'aquestes obres ha estat a càrrec dels enginyers de camins i canals Jordi Aguiló Segura i Pau Socies Morey, excepte la primera parcial de la tercera fase que va estar a càrrec de l'enginyer del C.I.M. Martí Vila. Les obres han estat executades per l'empresa de Melsion Mascaró.

En aquest darrers mesos alguns carrers han estat dotats al mateix temps, de la xarxa de clavagueram, amb la qual cosa la població disposa ja d'aquestes dues millores importants, i amb la instal·lació d'uns 800 comptadors, la pràctica totalitat de les vivendes ja estan connectades a la xarxa.

Per altra part per a les aigües residuals es disposa d'una depuradora inaugurada dia 17 de maig de 1994 i que fou finançada en la seva totalitat per l'I.B.A.S.A.N.

Joan Jaume Nigorra

Macbeth i Turandot

En el marc de la temporada d'òpera d'enguany, la penúltima representació fou l'obra de Giuseppe Verdi, Macbeth basada en un text de Shakespeare.

Baix la direcció de Romano Gandolfi, actuaren l'Orquestra Sinfònica de les Illes Balears, el baríton menorquí Joan Pons i Silvia Corbacho.

La darrera obra de la temporada de Giacomo Puccini, Turandot, és una de les més grans partitures contemporànies, obra de contingut musical atractiu i fascinant, sobretot en el primer i tercer actes, on el cor té una vibrant actuació.

Es tracta d'un tema d'estil xinès, a on la princesa Turandot, que tenia aterrat al poble contrasta amb l'esclava Liú, la bondad personificada. La interpretació de totes les primeres figures fou esplèndida, destacant al duo tenor-soprano "In questa reggia", l'aria de la soprano Liú "Signore ascolta", "Tu que di pel sia cinta" i la gran interpretació de tots els cantors i el cor del Teatre Principal "Nessun dorma".

Josep Florit Company

Recordant a Sor Antònia

Sor Antònia ben volguda que Déu la tengui en el cel a un lloc de preferència per haver estat monja feel a les lleis del Creador donat exemple d'amor, de pau i de convivència.

Catalina Jaume de Calicant

Vacunació preventiva de cans i moixos

Molts, sobretot animals joves, enmalalteixen i moren de malalties infeccioses, que no curen quasi mai o molt difícilment amb un percentatge molt elevat. Per exemple HCC, borm (moquillo), parvovirosi...

Una protecció suficient davant aquests casos seria una vacunació preventiva de tots els animals de la casa.

Les vacunes d'avui en dia ofereixen un alt grau de seguretat i la majoria permet en una mateixa dosi guarir diverses malalties (vacuna polivalent). S'ha observat que la probabilitat de que un animal sà que ha estat vacunat contra una malaltia la contregui, és mínima.

Els danys econòmics que es pogués donar després d'una vacunació serien sempre inferiors als que es donarien si la vacunació no s'hagués duita a terme. Es recomana als propietari d'animals que no els suministrin vacuna ells mateixos sino que siguin els professionals que ho facin ja que una vacuna mal administrada o donada a un animal ja malalt pot tenir unes conseqüències nefastes.

Aquesta recomenació s'estén a la utilització d'altres medicaments i especialments als antihelmítics que són nocius administrats a animals prenyats tant per ells com per les cries. Si l'animal es troba a la darrera fase de l'embaràs llavors molt possiblement pot esdevenir la mort de les cries o avortament. Això además pot produir la mort de la mare o la seva esterilitat.

***

1.- S'ha d'administrar dues vegades antihelmítics a tots els animals abans de la vacunació.

2.- Quan es vacunen els animals han d'estar sans.

3.- En una primera vacunació són necessàries sempre dues injeccions separades unes quatre setmanes una de l'altra.

4.- Després s'ha de repetir la vacunació una vegada a l'any.

WOLF MICHAEL KNAUFF
Ecòleg/Naturòpata Veterinari
C/ Ermità, 2
07240 - SANT JOAN
Tel: (971) 52 60 95

En motiu de les Noces d'Or d'en Joan Xisquet i na Francisca Saladora

El celebrar noces d'or es cosa de maravel·la qui no néix amb bona estrella no sol arribar en això.

Amb pena i alegria heu mantigut vostre amor no amollant mai el timó en defensa de la vida i de vostra estimació.

Sabem que dins vostra vida problemes no n'han faltats però amb l'ajuda de Déu tots els heu superats.

També és cert que teniu dos fills per companyia i els que amb ells formen parella vos miren amb simpatia i quatre nétes un tresor completen vostra alegria que tots siguin protegits per l'agombol de Maria.

Catalina Jaume de Calicant

En el segle XIX, Sant Joan era terra de vinyes

Al primer cop de vista es diria que a dins el terme santjoaner poques terres són aptes per a vinya; però no deu esser així si ens atenem a la gran extensió de vinya que hi havia durant el segle passat, fins que a finals de segle la filotxera va fer maig.

En donen testimoni els grans cellers que hi havia a les possessions, els cellers mitjants de les cases de propietaris de moltes de finques, i, fins i tot, els petits cellerets, a vegades improvisats a portasses, sotarranis, etc. dels pagesos modets.

Allà on hi havia un celler, hi havia el seu corresponent cup i les seves botes, de grtandària proporcionada al volum del vi: des de grans botots (que tenien un finestreta per entrar un home i netejar-les passant per botes mitjanes, fins a les botetes o quartins, inclús barrals de vidre cordats.

Per tenir una idea de la gran extensió de vinya, sabem que fluctuava al voltant de 400 quarterades.

A la possessió de Maià no collien faves a bastament per donar a les bústies, perquè gran part de les terres eren de vinya; per això, a l'hivern, l'amo i un misstget anaven al moll de Ciutat amb els carros, a carregar sacs de faves, de cent quilograms, dels vaixells atracats; i conten que, ja en el moll, l'amo de Maià va demanar ajuda a un mariner: "- Mestre, no mos ajudàrieu a carregar aquests sacs?"

El mariner s'hi va acostar, ell i el botol va agafar un sac i el va tirar dins el carro i li va dir: "Noltros ho feim així".

Una mica empagueit l'amo que conten que tenia força com un mul somerí quan s'emprenyava, va agafar dos sacs amb un cop amb els brassos i amb un suprem esforç, (la cara vermella com la sang i els ulls que li feien espirals) les va carregar dins el

carro, dient-li "Idò noltros o feim així desà".

Sabem també que a finals de segle, gran part d'Els Calderers estava cobert de vinya i encara en sembraven més; hi havia un tornall d'homes que cavaven gavetes a escarada, quan un dia s'hi presentà l'amo en Toni i els va dir:

- Acabau l'escarada que teniu presa, però ja no donarem més terres a fer síquies, perquè la filotxera ja és a Mallorca i no ens arriscarem a sembrar-ne més.

Efectivament, la filotxera, ja havia acabat anys enrera amb les vinyes de França, que provocà una bona pujada dels preus del vi, afavorint els de Mallorca que eren embarcats en grans quantitats cap a Europa, (França els seguia comercialitzant i donant grans interessos a l'illa).

Però simultàneament a la invasió de la filotxera a les nostres vinyes, França regenerà les seves vinyes emprant peus de ceps americants, resistents a l'insecte; la implantació es va fer a tan gran escala que els preus dels vins varen baixar escandalosament a tot el vell continent, inclús a Mallorca, malgrat aquí la producció baixà quasi a zero.

A més de Maià i Els Calderers, les altres possessions tenien grans sementers de vinya, com ho testimonien els grans cellers que encara es conserven, quasi tots.

Alguns indrets conservaren, els nom relacionats amb la vinya, com "els vinyets de Son Roig", agrupació de petites finques que llavors pertanyien a la possessió, d'aquests noms (avui explotades per petits propietaris) que en darrer quart del segle passat estaven sembrades de vinya amb cirerers intercalats; hi ha una curiosa historieta de transmissió oral que en dóna fe.

"Les vinyes i els cirerers dels Vinyes de Son Roig donaven abundós i

excel·lent fruit, motiu que provocà en un any de pocs recursos alimentaris, que un estol de bargantells hi anassin els vespres a collir cireres; uns dels propietaris, fadrí ja empès d'anys, anomenat Miquel Mieres "Faleu", per assustar-los i escalar-los perquè no hi tornassin, un vespre que els esperava escopeta amb mà, disparà un tret a l'aire, i el grup es va escampar i van fugir; però, reagrupats als pocs instats, retornaren a la vinya emparats per la fosca, passant per prop d'en Miquel Faleu sense veure'l però aquest va sentir la consigna del cap:

-No hem de parar fins que li haurem fet sa pell.

Miquel fugí com pogué cap a Son Falconer, on tenia la caseta i s'amagà al paller, tapat de palla, des d'on podia sentir les passes dels joves que el cercaven per matar-lo, sense trobar-lo.

El susto que sendugué l'home va ser tan fort, que va bastar per fer-li perdre el seny, tornant foll per la resta de la seva vida.

A la possessió d'Els Pagos hi havia un sementer, (l'únic que estava dins el terme de Sant Joan) sembrat de vinya, que en part va ser conservada fins fa pocs anys, i que encara es conegut amb el nom de "Sa Vinya Vella"; no fa molts d'any que moria el darrer encarregat de la vinya que hi va haver a la possessió d'Els Pagos.

Pels vins santjoaners que hem conegut era d'un grau semblant als del Pla de Mallorca, però tenien un bevent suau i "deixaven bona boca", eren adequats pels menjars de la pagesia de llavors.

Els nombrosos cellers vilans s'anunciaven penjant un ram de pi verd, al portal i els de fora vila fent una crida.

Era costum arrelada que quan una persona anava pel carrer amb un

bòtil ple de vi, quan es trobava amb una altra, si li demanava d'on el duia i si era bò, aquell li donàs a tastar.

Conten que una dona, anomenada madò Morta, quan venia de comprar vi, era de nit, i s'encontrà amb un forester venedor de pelles i calderons que li digué:

- D'on duis aquest vi, i què és bò?

De C'an Soler, testau-lo, li va dir ella.

El peller alçà el bòtil i al cap d'un instant el va tornar a baixar, quan la dona el va agafar, i va veure que era completament buit, va esclatar fort amb un enfiloï d'insults al begador, que els veïns sortiren al carrer, i encara varen sentir el peller que fugia aviat, dient:

- Bona dona és la Mort, que dóna vi als homes.

És ver que el consum excésiu de vi (i de tota beguda alcohòlica) dur a l'alcoholisme, greu i gairabé malaltia incurable; però també és veritat que, amb moderació dóna energia; que en un temps que es menjava malament i sovint curtejaven els aliments, el vi servia de complement a la dieta i donava força per fer front als durs treballs d'aquell temps.

Les poques vinyes que quedaren dretes als nostres dies han estat arrepassades amb l'incentiu de les fortes subvencions.

Això no vol dir que el pròxim segle no sigui al revés; que no es tornin sembrar vinyes a Mallorca, perquè si el Mercat Comú s'estèn cap al nord i l'est d'Europa, podria ésser un gran consumidor de vi i enlloc serà més adequat pel cultiu de la vinya que la conca mediterrànea.

Si tornassim a veure el celler amb les botes plenes de vi novell esperant ésser embarcat pels ports de Llevant, com fa cent anys!.

Josep Estelrich i Mieres

Acomiadament d'una experiència de Temps Lliure

La Comissió Organitzadora de les Escoletes d'Estiu 93 i 94 comunica que no organitzarà la d'enguany.

El motiu és que la Junta Directiva de l'A.P.A. ens ha negat el recolzament que ens donava cada any, per no coincidir amb els nostres objectius.

De totes formes, nosaltres valoram positivament aquestes dues experiències per haver aconseguit, en gran part, especialment l'any 93 els objectius proposats:

* Crear espai lúdic pels nins.

* Realització de tallers per enriquir les experiències de nins i adults.

* Sortides per conèixer el nostre entorn, algunes d'aquestes, realitzades amb el nostre mitjà de transport tradicional, com és el carro amb la somera, manat pels pradins.

* Que estàs oberta a tothom que hi volgués participar o que volgués oferir una experiència.

Per altra part, voldriem deixar constància de que el nostre treball no ha estat en cap moment remunerat, ja que la nostra finalitat no era lucrativa. Per tant hem decidit destinar el remanent econòmic al Consell Escolar del C.P. Son Juny, a fi de que aquests doblers es destinin als nins del poble, ja que l'Escoleta d'Estiu es va crear per ells.

Per acabar, volem donar les gràcies a totes les persones, grans i petits que durant aquests dos anys van col.laborar perquè aquesta experiència es pogués dur a terme.

Fins a una altra!

**Catalina Ll. Gayà
Belen Fernandez de Castro
Francisca Bauzà**

Ha mort Josep Estelrich Mieres (l'amo En Pep Turricano)

A punt de tancar l'edició d'aquesta revista del mes de juny ens arribà la notícia de la mort de Josep Estelrich, el dia 7 d'aquest mes.

L'impacte brutal de la inesperada notícia per les especials circumstàncies que envoltaren la seva mort, amb un tràgic accident amb el seu tractor quan treballava molt, com sempre, a la seva finca d'Hortella Vell.

Els actes multitudinaris de les seves exèquies i funerals oficiats els divendres dia 9 a Vilafranca poble a on residia i el dissabte dia 10 a Sant Joan, poble que el va veure néixer. Als seus funerals acudiren polítics, cooperativistes i pagesos de tota Mallorca, gent de Sant Joan i de Vilafranca que el tractaven quasi diàriament, ens va deixar paralizats i sense ganes d'escriure.

Tant sols la premura del temps, pel compromís amb l'editor, fan que improvisem aquest article d'urgència.

Els mitjants de comunicació i els mateixos oficiants dels funerals hem traçat de Josep Estelrich una semblança, un esborrany biogràfic del que l'amo En Pep Turricano era, del que ha fet com a polític, sindicalista agrari i cooperativista i de les seves qualitats humanes, de pagès i home bò entregat als altres.

Permeteu-me, lectors, que us parli de l'amic i veí (només el turó de C'an Bonjesus seperava Hortella de s'Hostalet), del jove que en la meua infància i pubertat, me va ensenyar a estimar la lectura i els llibres, de l'home de cultura que era en Josep Estelrich; fet per ell mateix, autodidacte, que mai assistí a un institut o Universitat, l'home, el jovenet que a finals dels anys 40, que

haviem deixat l'escola pública als dotze anys i disconformes amb el que havíem après, només teníem l'oportunitat dels vespres, amb un llum de carburo o petroli, de llegir i realitzar uns exercicis del curs per correspondència que ell havia realitzat i en el que En Pep m'havia aconsellat que me matriculàs. D'aquí el meu deute amb aquest home amic i veí de la meua infantesa.

Com vaig escriure en una entrevista que va sortir en la revista "Sant Joan", i això no és tan conegut, en Josep Estelrich era un home de gran cultura, no havia tingut un estudi oficial però dels seus coneixements en són prova els nombrosos articles aparagut i escampats per diverses publicacions, revistes especialitzades o d'informació.

L'amo En Pep Turricano havia escrit sobre la seva activitat agrària, política, sindical i cooperativista, sense deixar mai l'article literari, la creació poètica, la glosa, l'article històric o sobre costums d'abans. La revista "Sant Joan", "Mel i Sucre" i "Damunt Damunt" han publicat part dels seus escrits.

Dins el món de la cultura, no podem oblidar la seva època de President del "Tele-club", quan aquesta entitat era l'únic que teníem en el poble on poder canalitzar activitats culturals.

Precisament -ara fa una setmana- el darrer dia que parlarem, va venir a l'oficina i me va dur que publicam a aquestes mateixes pàgines, amb el nom de "En el segle XIX, Sant Joan era terra de vinyes". Igual que altres vegades, Pep Estelrich me va dur la seva col.laboració escrita a mà. Eren un grapat de fulles de bloc que havia

escrit aquell mateix matí, quan esperava en el mercat.

Josep tenia una gran memòria, no necessitava consultar notes o fitxer per recordar dades i tractar els temes tan diversos que tractava. Improvisava sense que llavors es notàs aquesta improvisació.

Tenia una gran facilitat per escriure. En els seus escrits, sempre manuscrits, que com el que publicam avui havia escrits a dins la cabina del seu camió o furgoneta, no hi havia cap esborrall ni rectificacions. La paraula escrita fluïa segura, mesurada, sobria però "menjivola".

La mort del seu fill Bartomeu, als 23 anys, després d'una llarga lluita contra la mort que fou el 15 d'agost de 1.991 deixaren a la família ensorrada i en Josep només feia uns mesos que havia recuperat les ganes d'escriure i publicar el que tenia i sabia.

Possiblement, tant de bò ens equivoquem, molts d'articles com el que avui publicam, romanien dins la memòria d'en Pep i ja mai veuran la llum.

Josep formava part del col·lectiu "Teranyines", dedicat a la recerca històrica local, que coordina el seu cosí Mn. Josep Estelrich Costa.

Ignoram si Josep Estelrich ha deixat obra inédita escrita. No dubtam que passat un temps prudencial, i quan el dolor d'aquesta inesperada i brutal pèrdua ha significat per la família, que les seves filles Maria i Margalida, feran el possible perquè el que ha deixat escrit el seu pare pugui veure la llum i ésser publicat.

Tampoc dubtam que el Col·lectiu "Teranyines" farà tot el possible perquè així sigui.

Des d'aquest moment oferim les pàgines de "Damunt Damunt" per publicar els seus originals i altres escrits que ens donin a conèixer a aquest home bò, pagès honrat, que de no haver mort als 67 anys, d'una manera tan tràgica i inesperada" tant podia haver seguit fent dins les activitats en les quals treballava amb eficàcia, sense cercar mai el seu profit o fàcil protagonisme.

Sabem Josep perquè així ho han manifestat publicament, que gent que no compartia els teus postulats polítics, sent un gran respecte i admiració per el que sempre has fet pels altres, per la teva gran qualitat humana.

Mn. Nofre Torres digué que no havia tingut la sort de conèixer-te. Jo sí, i te vaig conèixer quan tu eres un jovent i jo un nin, darrera tu vaig començar a estimar la lectura els llibres, la cultura...

Gràcies Josep. Gràcies per tot.

Miquel Florit Huguet

El nostre col.laborador Gabriel Company, el Forner Boveta ens va entregar uns versos, dictats amb llàgrimes en els ulls, que expressen tot el dolor que senten els amics per la mort de l'amo En Pep. Van dedicats a ell.

A poc a poc quedo totsol
i desconsolat estic
adéu Josep Estelrich
de tu sempre durement dol
Mare de Dé del Consol
vos deman un altre pic
guardau-mos aquest amic
al peu del vostre redol.

Gabriel Company
(Forner Boveta)

Amb l'alcohol no se juga

La vida no és fàcil per una persona alcohòlica i molt manco pels seus, pels qui conviven amb ella.

Recordem que moltes vegades l'esposa és concient que la seva actitud és perniciososa quan es dóna compte de que el seu marit beu un poc de més, tal volta ella ho aprova perquè si està abstemi no compte acudits o no li fa a ella les seves gràcies, -en aquest cas és l'esposa, l'amiga, etc. Són les persones que té al devora que a vegada sense voler-ho indueixen a n'aquests subjectes a començar a beure, ja que si no beuen ni fan les seves "gràcies".

Recordem que quan parlem d'un alcohòlic el paper de l'esposa i dels fills o els amics és fonamental i me referesc a que no ha de ser aspre amb aquestes circumstàncies i no posar el crit en el cel.

Ser alcohòlic és ser un malalt de per vida que no pot ni ha de tastar l'alcohol, aquesta persona s'ha de convencer de que és un malalt i a poc a poc s'anirà rehabilitant i amb el temps ho agrairà.

Si acceptam que l'alcoholisme és una malaltia, l'hem de tractar com a tal. Dit d'una altra manera, de res serveix la bona voluntat sino reb l'ajuda d'una altra persona especialitzada. Pensem que anys enrera hi havia moltes malalties que s'amagaven, però per sort, la medicina ha evolucionat molt i mai ens cansarem de repetir-ho. -No penseu que un alcohòlic és un viciós, sino que realment és un malalt- que si aconseguim que deixi de beure a poc a poc tornarà ser una persona "normal" i que es repetirà una i mil vegades perquè no ho he fet abans? Ara si que tinc amics.

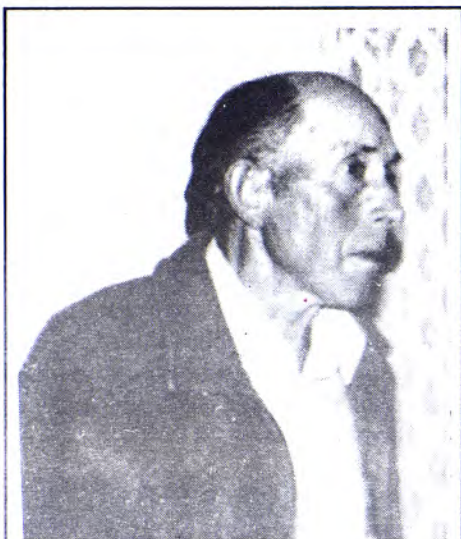
La veritat és que encara hi ha moltes persones que es troben en aquesta situació i no saben el que fer. Per tant jo els diria que demanin informació. Poden assistir a unes teràpies on es parla amb persones que tenen el mateixos problemes i es convencerà de que ha de posar fi a tants de moments de discussions, insults i disguts, que moltes de vegades, per desgràcia, han de patir els fills que no saben que han de fer per ajudar a aquesta persona estimada, que pot ser el pare, la mare...

Domingo Fontirroig
(monitor d'Abstemia)

ABSTEMIA
Camí Bandris s/n
MANACOR
tel: 84 31 19

Teràpies els dilluns
de les 19 a les 21 h.
Urgències (24 h.)
Tel: 40 14 84

ACTUALITAT FOTOGRAFICA

Josep Estelrich

Sor Antònia Adrover

El conjunt de vinyaters de dansa de Bingen